

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 6

Gorica - 8. februarja 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

Bogastvo in uboštvo

Pred nekoliko meseci se je neka angleška sindikalna komisija vrnila iz sovjetske Rusije. Po vrnitvi je ta komisija začela svoje uradno poročilo z besedami: »Med svojim potovanjem po Rusiji nam je bila dana možnost ugotoviti, da je zelo lahko odpraviti bogastvo. V tem pravcu so Rusi izvršili kolosalno delo. Odpraviti pa istočasno tudi uboštvo je vendar nekaj zelo težkega. In v tem pogledu niso Rusi nič storili.«

V teh besedah je skrita usodepolna resnica. Ruski komunizem je razlastil vse kapitaliste in vzel zasebno lastnino vsem ljudem. Vendar vsega tega premoženja danes ne uživa niti industrijski, niti kmečki, niti intelektualni proletarec, ker si ga je prilastila država kot edini kapitalist. To ni socialna razdelitev kapitala med množice, pač pa koncentracija kapitala v eni sami roki: moloha-države.

V teoriji je s tem socialno vprašanje rešeno. V praksi pa je proletarec večji revež, nego je bil prej.

Zakaj? Prej je bila država pravna oseba zase in kapitalisti pravne osebe zase. Interesi države pa niso nujno tudi interesi zasebnega kapitalista. Zato je dana možnost, da država nastopi v nasprotju z zasebnim kapitalizmom in štiti delavca. To je možno, ako so države demokratično urejene. Kjer pa je država istovetna s kapitalizmom, je tudi nujno zaščitnica same sebe kot edinega kapitalista. Tako postane proletarec pod to novo vrsto državnega kapitalizma večji revež, nego prej pod privatnim kapitalizmom. To nam jasno dokazujejo vse tako zvane »udarniške brigade«, vse neizmerno število neplačanih »prostovoljnih dnevnih nadur«, katere mora proletarec v komunistični državi prostovoljno izvršiti v prid kapitalistu-državi.

Vemo dobro, kako komunistični priganjanci to delo svojim tlačanom tolmračijo: Vi delate brezplačno za državo; ker ste pa država vi sami, delate v svoj lastni prid. Pri tem mi sili v pero slika s čebelnim panjem. Tudi čebele tvorijo med seboj lepo urejeno državo in pridno delajo. Toda fiktivni gospodar panja pa je le gospod čebelar. Ta jim ob svojem času pobere med in ga sne ali proda.

Lepo ponazoruje to razmerje novodobnega tlačanstva v komunističnih državah ona znana kraljica o budimpeštanskem cestnem pometaču. »No,« ga je vprašal tujec, »kako se počutiš v novi komunistični državi?« »Dobro,« je odgovoril pometač, »prej sem pometal kot mestni uslužbenec, danes pometan kot solastnik budimpeštanske občine. Delo je isto, plača manjša, čast pa večja!«

Delavec je prej tlačani kapitalistu, danes pa tlačani državi,

ki je naslednica bivšega kapitalista, katerega interese je nase vzela, ter zato nima več pravice do imena demokratične države, pač pa do imena edinega kapitalista v državi, ki se zove država.

Kako je prišlo do tega? Isto socialno zlo, ki ga čutimo v kapitalističnih državah se v zelo povečani meri pojavlja v komunistični državi, ki je dejansko edini kapitalist.

Do tega je prišlo, ker komunisti rešujejo socialno vprašanje

iz zgolj materialističnih vidikov. Kar je kolesce v uri, to je človek v mehanizmu komunistične države. Zato, da stroj kaže ure, mora kolesce le teči in teči. Od tod vse zlo!

Uspešno more rešiti socialno vprašanje le pozitivno krščanstvo, ki spoštuje v človeku njegovo osebnost, ki vidi v človeku podobo božjo, ki gleda v njem otroka božjega.

Da, bogastvo so odpravili, uboštva pa ne!

Za obrambo Svob. tržaškega ozemlja

V Trstu se je ustanovil »Aksijski odbor za obrambo Svobodnega tržaškega ozemlja«. Odbor obstoji iz zastopnikov Slov. kršč. soc. zveze, Slov. dem. zveze in Neodvisnih Slovencev. Odbor je prejšnji teden izdal proglas na Slovence in Hrvatke Svobodnega tržaškega ozemlja. Proglas, ki ga je objavila »Demokracija« od 3. feb., poda najprej kratko zgodovino ustanovitve STO, poudari njegov pomen za naš narodni obstoj, podčrta nevarnost, ki mu grozi in potrebo, da se združimo vsi v skupni obrambi, za kar je bil tudi ustanovljen »Aksijski odbor«.

Pozdravljamo močan nastop demokratičnih tržaških Slovencev, izražamo svoje iskreno veselje nad njihovim strnjnim nastopom, jim zagotavljamo svojo pomoč in smo uverjeni, da bodo v soglasju z velikim delom italijanskega prebivalstva končno zmagali.

Ker zaradi stiske s prostorom ne moremo priobčiti proglaša v celoti, objavljamo njegove bistvene točke:

Usoda je hotela, da je najzapranejši in narodnostno najbolj izpostavljeni del slovenskega naroda ostal v mejah Italije, dočim je bil del Slovencev in Hrvatov, ki so ostali izven mej matične države, vključen v meje samostojne državne tvorbe — Svobodnega tržaškega ozemlja.

Tako, v danih razmerah edino možno rešitev sta izrecno sprejeli kot obvezno tudi obe pri stvari najbolj prizadeti sosedni državi, Italija in Jugoslavija, s tem, da sta ratificirali mirovno pogodbo, ki je stopila v veljavo dne 15. septembra 1947.

To kompromisno rešitev so sprejeli tudi Slovenci in Hrvatje v mejah STO-ja in do zadnjega časa ni bilo med njimi politične organizacije, ki bi postavljala v dvom njeno veljavnost in obveznost. Saj je bila s to rešitvijo prvič v zgodovini mednarodno-pravno priznana Slovencev in Hrvatov kot državljanom te nove državne tvorbe popolna narodna enakopravnost s sodržavljani italijanske narodnosti, saj jim je bil s to rešitvijo zajamčen neoviran kulturni in gospodarski razvoj, saj jim je ta rešitev nudila možnost, da končno kot polnopravni državljanji samostojne državne tvorbe prevzamejo plemenito vlogo posrednikov med obema sosednjima državama za dokončno pomirjenje in prijateljsko sodelovanje med sosednjimi narodi. Istih misli je bil tudi velik del tukajšnjega italijanskega prebivalstva.

Razvoj zadnjega časa v notranjosti in izven naših mej nam narekuje dolžnost, da kličemo naš narod k obrambi njegovih življenjskih koristi. Doživeli smo, da se celo v nekaterih slovenskih vrstah zanika možnost popolne realizacije Svobodnega tržaškega ozemlja in se hoče mimo mirovne pogodbe reševati tržaško vprašanje na drugih osnovah.

Napočil je tako čas, da se Slovencev in Hrvatov STO-ja, brez razlik strank in političnega prepričanja, pove odkrita beseda: Od obstoja Svobodnega tržaškega ozemlja je odvisno vprašanje našega narodnega življenja. Vsako slepomišljenje v tem vprašanju je težak greh na naši narodni bodočnosti!

Dokler je mirovna pogodba, ki je ustvarila Svobodno tržaško ozemlje, v veljavi — in mi vemo, da je v veljavi in da bo v veljavi, dokler vse države, ki so jo podpisale in odobrile, med njimi tudi Jugoslavija in Italija, ne prekličejo svojih podpisov, v kar ne verujemo — je pravica in dolžnost vseh državljanov, Svobodnega tržaškega ozemlja in predvsem njegovih slovenskih in hrvatskih državljanov, da ostanejo zvesti svoji državi in da se za njen obstoj in popolno realizacijo borijo z vsemi svojimi silami.

Prebridke so bile nedavne in pretegovorne so tudi sedanje izkušnje, da bi mogli nasediti kakim obljubam, izraženim v kakršni koli obliki od te ali one strani; življenje Slovencev na Goriškem nam je očiten dokaz, kaj bi nas čakalo, če bi prišli zopet pod oblast Italije.

Slovenci in Hrvatje Svobod. tržaškega ozemlja!

Nevarnost nam preti! Morda je bližja, kot se to komu dozdeva. Ni več časa, da bi ga izgubljali. Ne ozirajmo se več na levo in ne na desno za pomoč in podporo. Kot že tolikokrat v naši zgodovini, verujmo v svoje lastne sile, v neizčrpne zaklade svoje narodne duše in neizmerno viro svojega narodnega duha. Obstoj Svobodnega tržaškega ozemlja je v nevarnosti, čeprav bi morala biti njegova samostojnost nedotakljiva za vsakega, kdor veruje, da je veljavnost in spoštovanje mednarodnih obvez pogoji za skladno sožitje med narodi.

Naj nam nihče nikoli ne očita, da v usodnih trenutkih nismo izvršili svoje narodne dolžnosti!

Z vero vase, z vero v pravičnost naših težnj naprej do zmagel!

Razgled po svetu

Parlament zaseda

Od 1. t. m. se razpleta v poslanski zbornici ob precejšnji brezbriznosti poslancev in občinstva debata o vladni izjavi, ki jo je 31. jan. podal min. predsednik. Ker se v senatu ne more ob istem času kot v poslanski zbornici vršiti razprava o vladni deklaraciji, je v senatu na vrsti zakonski načrt o melioraciji visoke planote Sila v južni Italiji.

Dne 2. t. m. je zunanji minister Sforza predložil zbornici v nujno razpravo zakonski načrt o upravi Somalije. Kljub socialkomunistični opoziciji je bil predlog o nujnosti sprejet z veliko večino. Drugi dan je bila zato v poslanski zbornici zelo živahna razprava o sprejemu zaupnega mandata za upravo Somalije. Ta debata se je v soboto 4. t. m. nadaljevala in je končno zbornica predlog z veliko večino sprejela. Predlog glede Somalije je bil nato oddan senatu, ki ga je sprejel v razpravo 7. t. m. Merodajni krogi računajo, da bo kljub komunistični opoziciji senat zadevo hitro rešil in bodo že v bližnjih dneh lahko odplule dve italijanski ladji z zasedbenimi četami proti Somaliji.

V poslanski zbornici se bo te dni še nadaljevala debata o vladni izjavi. Na vrsti so glavni govorniki opozicije: Togliatti, Nenni in Di Vittorio.

Spremembe v francoski vladi

Zadnje dneve prejšnjega tedna je prišlo do nesoglasij v francoski vladi, ki so jo v bistvu sestavljale tri stranke: krščansko ljudsko gibanje, radikaleci in socialisti. V sled teh notranjih trenj so socialistični ministri — pet po številu — izstopili iz vlade. Min. predsednika Bidaulta pa to ni spravilo iz ravnotežja. V sporazumu z radikali je nadomestil izstopivše socialiste z možmi iz obeh glavnih strank, ki še ostane v vladi, in se je s tako spremenjenim ministrstvom predstavil zbornici in ostal na krmilu države.

Acheson eno leto zunanji minister

Pred dnevi je ameriški zunanji minister Dean Acheson praznoval eno leto svojega službovanja v zunanjem ministrstvu. V tem času je imel Acheson več sijajnih uspehov, pa tudi nekaj pogrškov, včasih se mu je nasmejalo dobra sreča, včasih pa je bilo tudi nekaj smole. Na splošno moramo priznati, da so uspehi in sreča odtehtali njegove napeke in smolo. Vendar smo se v tem letu približali določeni ameriški zunanji politiki, ki temelji na nekakšni združitvi načel in praktičnega dela. V času, ko vodi Acheson zunanje ministrstvo, so Združene države dosegle sporazum s severnoatlantskimi sosedi. Dogovorile so se z njimi, da jim bodo dobavile orožje. Uspešno je potekalo tudi delo na podlagi Trumanove doktrine v Grčiji.

Marshallov načrt je skoraj pred koncem svoje prve dobe, to je dobe proizvodnje. Pripravlja se že na pričetek druge faze, v kateri bo treba pravilno porazdeliti dobrine. Gospod Acheson je vzpostavil in uredil izboljšane odnose z Jugoslavijo. Prav tako je prevzel in z uspehom vzpostavil odnose z zahodno Nemčijo.

Sicer smo pa šele v začetku njegovega dela. Sodbo o njegovih resničnih uspehih ali neuspehih bo mogoče izreči šele, ko se bodo videle posledice njegove politike v Jugoslaviji in na Kitajskem. Če bo v Jugoslaviji Tito lahko še nadalje izkoriščal in zasluževal jugoslovanske narode in če ho na Kitajskem imel komunizem bogato žetev, potem je bila Achesonova politika zgrešena in mogoče usodna.

Komunistična »demokracija«

Sovjetska zveza in komunistična Jugoslavija, ki si na drugih področjih še vedno nasprotujeta, sta napovedali nove volitve, ki bodo v obeh državah meseca marca. Obe državi trdita, da imata demokratičnejši način volitev kakor »kapitalistične« države. Obe državi sta izdali nov volivni zakon, ki odpravlja (vsaj teoretično) znani način ene same volivne liste, po katerem postavijo voditelji tako imenovanih ljudskih demokratičnih kandidatov svoje stranke ali kvečjemu še slamnate moče, vsakršno opozicijo pa izključijo. Po novem volivnem zakonu lahko (vsaj teoretično) vsak državljani kandidira za poslanca. Med teorijo in prakso pa je seveda velika razlika. Po sovjetskem sistemu je za vsakega kandidata potrebno, da ga imenuje edina zakonita stranka, to je komunistična stranka ali kakšna delavska organizacija, mladinska organizacija ali kaj podobnega, toda vse te organizacije so le komunistične podružnice, v katerih je kakršna koli opozicija izključena.

Jugoslovanski vladajoči krogi so ta sistem toliko izboljšali, da dopuščajo kandidate, ki dobijo vsaj sto podpisov volivcev v njihovem okrožju. Ti kandidati pa morajo še vedno priznavati »socialistična načela« in le kak zelo pogumen kandidat bi morda nastopil proti Titu. V teh okoliščinah je vsa samohvala komunističnih režimov le hvalisanje o svobodi in demokraciji, s katerim prikrivajo absolutno diktaturo.

Angleški minister Bevin pri sv. očetu

Angleški zunanji minister Bevin se je na svojem povratku s konference v Colombu ustavil, kot znano, v Rimu in napravil obisk tudi pri sv. očetu. Z njim se je pogovarjal pol ure. V Rimu se je Bevinu precej mudilo, ker so ga skrbele volitve doma, kjer je volivna borba v polnem teku.

DRUGA PREDPOSTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Luku

Ko se je zbirala velika množica in so iz mest prihajali k Jezusu, je povedal v priliki: *Sejalec je šel seme sejati. In ko je sejal, ga je nekaj padlo poleg pota in je bilo pohojeno in ptice neba so ga pozobale. Drugo je padlo na skalo; in ko je pogrnalo, je usahnilo, ker ni imelo vlage. Drugo je padlo v sredo med trnje; in trnje, ki je z njim zrastle, ga je zadušilo. Drugo je padlo na dobro zemljo in je zrastle ter obradilo storeren sad.* — Ko je to govoril, je zaklical: *Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!* — Njegovi učenci pa so ga vprašali, kaj pomeni ta prilika. On jim je rekel: *Vam je dano razumeti skrivnost božjega kraljestva, drugim pa se daje v prilikah, da gledajo, pa ne vidijo, in poslušajo, pa ne razumejo. Prilika pa to pomeni: Seme je božja beseda. Kateri so poleg pota, so tisti, ki poslušajo, nato pa pride hudica in vzame besedo iz njih srca, da ne verujejo in se ne zveličajo. Kateri so na skali, so tisti, ki z veseljem sprejmejo besedo, kadar jo slišijo — pa nimajo korenine: nekaj časa verujejo, ob času skušnjave pa odpadejo. Seme pa, ki je padlo med trnje, so tisti, ki slišijo, pa gredo in se v skrbeh in bogastvu in nasladnostih življenja zadušijo in ne obradé sadu. Ono pa, ki je v dobri zemlji, so tisti, ki besedo slišijo in ohranijo v dobrem in plemenitem srcu ter obradé sad v potrpljenju.*

*

Če je današnje dni versko mišljenje in življenje pri nas tako klavrno na tleh, bi človek sodil, da je še največ krivde na »trnju«. Prav mnogo je takih ljudi, pri katerih je skraja božja beseda ozelenela in pognala, pa se je kasneje v skrbeh in bogastvu in nasladnostih življenja zadušila, tako da ni bilo pravega sadu verskega življenja.

Skrb za posvetno je pri nas le pregoreča in izključna. Pravimo ji z drugo besedo praktični življenjski materializem. Vsa vrednost življenja in delovanja se meri le po metrih, kilometrih, kalorijah in kilovatih. Kdor poje dnevno več »kalorij« (toplotnih enot), ta »živi bolje«, tudi,

ako krade, slepari ali polega. Kdor proizvaja več kilogramov blaga ali več kilovatom energije, ta dela več »dobrega«. Kdor preteče v minuti ali uri več metrov poti, ta je odličnejši človek. Ženska je najbolj časti vredna, če dobi nagrado in priznanje na lepotni tekmi kot »kraljica« ali »mis« ali »zvezda«. Svoj čas dobro uporablja, kdor se več ur dnevno utegne zabavati po igriščih, kinematografih, gledališčih, barjih in plešiščih, tako da ob dveh zjutraj leže v posteljo s sladko zavestjo, da »smo se prav imenitno imeli«.

Med takim trnjem plemenito seme božje besede ne more uspeti. Dokler fant ali dekle še obiskujeta šolo, se neredkokrat ob katehetozi besedi navdušita za višje cilje, za duhovno vsebino življenja. Ko pa odrasla prideta v dnevni vrvež, se polagoma vse duhovno pozabi in zanemari, človek postane dolgočasen materialist brez vsakega poleta. Če se je v današnjih razmerah zadušila poezija, če je opešala umetnost, če se je zgubila filozofija, ali je potem čudno, če se je tudi vera zadušila?

Kako je s teboj, dragi čitatelj? Nisi morda tudi ti v veri opešal? Ali še veruješ trdno in priznavš vse verske resnice, ki jih krščanstvo od apostolskih časov sem oznanjuje? Ali si morda že med tistimi, ki pravijo, da to ni važno? Si že med tistimi, ki trdijo, da »je dovolj biti pošten«? Ali si že med tistimi, ki pravijo, da »so slabši taki, ki obiskujejo cerkev in hodijo k spovedi«? Si že tudi sam opustil velikonočno obhajilo? Opuščaš nedeljsko službo božjo na ljubo svoji komodnosti? Si že spremenil »Gospodov dan« v »zabavni dan«? Se boriš za boljši materialni obstoj brez ozira na pravičnost in ljubezen, kakor jo uči katekizem? Piješ dnevno strup iz komunističnega časopisja in postajaš počasi sovražnik papeža, škofov in duhovnikov?

Postani in premisli! Poruj in požgi trnje materializma, da bo gorko sonce božjega nauka in božje milosti posijalo v tvoje srce; tako boš tudi ti v potrpljenju obradil duhovni sad resničnega mišljenja in življenja po veri.

Iz življenja Cerkve

Mučenec in ne zločinec

Glavni voditelj ogrske katoliške akcije msgr. Mihalovics je te dni izdal v tisku knjigo o kardinalu Mindszentyju, ki ji je dal zgornji naslov »Mučenec in ne zločinec«. V tej knjigi govori Mihalovics o tem, kako je prišlo do aretacije kardinala Mindszentyja. Pred bralcem razvije vso zgodovino odnosov med katol. cerkvijo in državo na Ogrskem od leta 1944, ko so del Ogrske zasedli Rusi ter začeli s tako zvano osvoboditvijo. Pokaže, kako je komunistična partija, od začetka le skromna manjšina, s

pomočjo sovjetskih zasedbenih čet dobivala vedno večjo moč, kako se je vrnila v vlado in kako je končno z zvijačo in nasiljem prišla do popolne oblasti. Pri tem pokaže, kakšno taktiko so uporabljali komunisti do Cerkve. Od obljub sodelovanja in verske svobode iz leta 1944 so prešli do zahtev o prilagoditvi Cerkve novim zahtevam časa ter preko teroriziranja katoliških organizacij in njihovega razpusta do aretacije kardinala in njegove obsodbe. Po kardinalu pa so udarili, ker so vedeli, da je bil duša vsega odpora katoličanov na Ogrskem.

Framasonstvo v Italiji

Italija je bila in je dežela prostozidarjev. Kot je Kristus določil Rim za središče krščanstva ter rimskega papeža za vidnega poglavarja svoje Cerkve, tako je tudi satan prepletel Italijo z mrežo framasonskih lož ter s sedeži raznih »velikih mojstrov«. Cerkev je ponovno obsodila prostozidarstvo ter ga razkrinkala z raznimi papeškimi okrožnicami, n. pr. »Humanum genus« (1884), »Inimica vis« (1892), »Custodi della fede« (1892). Prepovedala je vpis pod grožnjo izobčenja (c. 2335). Vkljub temu se je prostozidarstvo silno razširilo v Italiji, saj je šlo pripadnike v sami vladarski hiši ter v krogu najvišjih državnikov.

Pod fašizmom je bilo framasovstvo prepovedano, vsaj formalno. Dejansko pa je precej delovalo. V sedanjem demokratičnem redu pa se je silno razbohotilo. Framasoni držijo danes v Italiji važne ključne postojanke: v vojski, v državnem upravnem aparatu, v propadajočem plemstvu, v svobodnih poklicih. Mnogi prepričani framasoni so se vrinili celo na vodilna politična mesta, da bi lažje kontrolirali razne državne odseke ter poslovanje javnih ustanov. S teh pozicij sabotirajo in hromijo razne ukrepe in zakonske odločbe, ki se jim zdijo »preveč krščanske«.

Samo tako lahko razumemo, kako je mogoče, da sedanja »demokratska vlada«, ki toliko poudarja krščanska načela, izdaja ukrepe, ki so nekrščanski in krivični; in samo tako nam bo razumljivo, zakaj naši krajevni demokratski voditelji, ki enako proglašajo svojo zvestobo krščanskim nazorom, vodijo do slovenske manjšine tako nekrščansko politiko.

Vtis imamo — in ta sum postaja kar gotovost — da hočejo framasoni diskreditirati pri ljudstvu demokratsko stranko prav s sličnimi nekrščanskimi in krivičnimi postopki. To je sicer satansko zvita igra, toda uspešna! Žalostno je le to, da se katoličani s svojim polovičarstvom in s svojim norim šovinizmom pustijo »okrog prinesiti«.

Zgodovina katoliške cerkve in katoliških narodov uči, da ko so »katoličani« izdali svoja večna načela, so vedno pogoreli. Krivice, ki so jih izvršili ali tudi samo dopustili, so padle nanje same in jih pokopale pod seboj.

Umreti noče...

Karel Marks je točno napovedal, da bo vera v socialistični družbi umrla in se zrušila, kakor se zruši in zamre slak, če mu podrežesh kol, na katerega se ovija, in mu podkopaš korenine, s katerimi črpa sok iz zemlje. Tako je Marks napovedal. V Sovjetiji že več kot trideset let čakajo in si vse prizadevajo, da bi se ta napoved vsaj v njihovem raju izpolnila. Sedaj je pa Nikolaj Holesuk v reviji »Znanost in življenje« moral priznati, da se to še ni zgodilo. »Bilo bi napak, če bi kdo mislil, da je verski čut v Rusiji že zamrl« piše omenjeni list. »Verski predsodki trajajo še naprej. Ni jih mogoče med našim ljudstvom, ki še naprej verujejo v bivanje božje; med mladino še vedno živi verski duh in so primeri mladih ljudi, moških in ženskih, ki še hodijo v cerkve, da prisostvujejo verskim obredom.«

Krivdo za to meče Holesuk tudi na kapitaliste, ki hočejo vsiliti sovjetskim narodom meščanske teorije, med njimi tudi vero. Želja po veri v nadnarav-

ni svet je ostala med sovjetskim ljudstvom vsled tega, trdi Holesuk, ker ni Sovjetom še uspelo popolnoma obvladati naravnih sil. Suša, toča in slana so one sile, ki netijo v kmetem ljudstvu vero v nadnaravni svet. Ker je bila suša, so ponekod, trdi člankar, kmetje šli z ikono v procesiji prosit dežja. Svoj čla-

nek sklepa z ugotovitvijo, da je versko življenje v Rusiji po zadnji vojni močnejše nego prej. K temu da so nemalo pripomogli tudi prebivalci novo zasedenih pokrajin v Evropi, ki jih brezbožna propaganda ni še dovolj pregnetila.

Vera torej celo v Sovjetiji ne-če umreti.

Borbena sovjetsko brezboštvo in papeštvo

(Konec)

V reviji »Pravoslavna Rusija« (Južna Amerika, 18. dec. 1948.) piše: »Komunistična stranka češke narodne fronte je dala sledeča navodila za borbo proti katoliški cerkvi: Prvič — Vatikan. Treba se je na vso moč truditi, da se ugled Vatikana v očeh vernikov čim bolj zmanjša in poniža: posebno z napadi v časopisih in s sramotilnimi članki. Drugič — enotnost škofov in duhovnikov. Razdeliti višjo in nižjo duhovščino. Zasaditi klin med škofo in duhovnike, med duhovnike in vernike. Tretjič — tesno sodelovanje s »češkoslovaško cerkvijo«. Skrbeti za njen ugled. Četrtrič — posebno važno je, sejati verski razdor med narodom. »Narodno cerkev« v začetku podpisati; pozneje bo treba najti drugačne metode. Prago povišati v »pravoslavno metropolitijo« (t. j. odtrgati jo od Rima in jo povzdigniti v neodvisno narodno »češkoslovaško cerkev« s sedežem v Pragi.) Po teh navodilih se ravnaajo komunisti danes povsod, kjer imajo oblast. Med katoličani samimi hočejo zanetiti prepir, sovraštvu. Skratka, povsod vodijo politiko razdora, razkola, ločitve od Rima.

Samo po sebi pride človeku na misel vprašanje: zakaj so prav za prav boljševiki že od začetka začeli tako ostro napadati Rim? Na vprašanje nam delno odgovarja »Zveza borbe:

nih brezbožnikov«. Brezbožje ne prenese katoliške vesoljnosti in cerkvene enotnosti. Komunisti vidijo v papežu poveljnika, ki zbira križarsko vojsko proti Rusiji. Proti papežu so zato, ker je on tisti, ki dramatično ves krščanski svet pred zmotami, ki se pojavljajo v teku stoletij.

Ali bo boljševikom uspelo uresničiti njihove sanje in oddeliti katoličane od Rima? Verjetno jim bo deloma uspelo: duh je sicer voljan, a meso je slabo. Možno je predvidovati, da bodo grožnje, preganjanje in mučenje uklonili voljo manj močnih. Morda bodo novi razkoli, nove ločine, narodne cerkve. Možno je celo, da mlačni kristjani izgube vero in to popolnoma, tako, da prestopijo na stran brezbožnikov Cerkve.

»Na svetu boste imeli stisko, ali zaupajte! Jaz sem svet premagal!«

Kristus je svet premagal: Kristus je vstal! To bi nam moralo biti že dovolj; toda dal nam je še več: ker je videl našo slabost, nam je dal še izrecno obljubo... »in peklenska vrata je ne bodo premagala!«

Mi zaupamo v to Kristusovo obljubo.

Vemo, da pride čas, ko bo resnici zopet dano mesto, ki ji gre.

Vemo, da pride čas, ko bo ljubezen do Boga slavila zmago nad mračnim sovraštvom...

Po članku p. Tiskjoviča D. J.

Kulturni obzornik

Koncert SPZ v Boljuncu

Preteklo nedeljo je bil v Boljuncu koncert Slovenske prosvetne zveze. Za ves Breg in STO je ta krasno uspeli koncert senzacija prve vrste. Ali ni čudno, da svobodna slovenska pesem prodre na dan prav tam, kjer je nihče ne pričakuje? Vsem je znano, da Boljuncu ni ravno rožnato mesto za nekomunistične prireditve. In vendar je koncert uspel nad vse pričakovanje!

Ne mislimo se spuščati v podrobno presojo koncertnih točk. Veliki orkester kakor vsi trije solisti so želi toliko odobravanja, da bi morali skoro vse točke ponavljati. Od-

lični baritonist g. Marijan Kos je bil tako odlično razpoložen, da je po njegovih točkah zažarel sleherni obraz. Vsi smo čutili eno: ti mladi pevci in godci nam prinašajo našo lepo slovensko pesem nepotvorjeno, svobodno, brez mrtvaškega objema zvezde in srpa. Prav zato je dihalo v dvorani pristno domače veselje, ki ga zastonj iščeš pri rdečih koncertih.

Jasno je, da komunistom v Bregu ni ugajal ta nekomunistični nastop v Vidaličevi trdnjavi — v Boljuncu. Zanimivo je, kaj so n. pr. storili proti: V Boljuncu so hodili komunisti od hiše do hiše s parolo: ne na koncert! — Boljuncsko Prosvetno društvo je vzelo iz dvorane oder, tako da so morali godci igrati na tleh. — G. Strajn, lastnik kina v tej dvorani, je tik pred začetkom vzel iz dvorane vse stole, da je moralo občinstvo stati. — In kljub vsemu temu je koncert uspel! Znani komunistični kinopodjetnik je še prav naredil, ker je pobral stole, so vsaj številni udeleženci lahko v dvorani stali, sicer niti v dvorano ne bi mogli. Tako vsa komunistična protipropaganda in sabotaža ni ničesar preprečila, ampak samo pokazala svoj pravi rdeči obraz. Vsi poštene svobodni Brežani si iskreno želijo, da bi se podobni koncerti še ponovno priredili. Zlasti z veseljem pričakujemo nastop »Skrjančeka« v Bregu.

Koledar za prihodnji teden

12. februarja. NEDELJA. Druga predpostna. Sedem sv. ustanoviteljev reda Služabnikov Marijinih (Servitov). Ta red ima zdaj svojo postojanko tudi v Trstu pri Sv. Ani, kjer je cerkev Žalostne M. B.

13. PONEDELJEK. Katarina Ricci, devica.

14. TOREK. Valentin (Zdravko), muč. — »Valentin prvi pomladin«.

15. SREDA. Favstin in Jovita, mučenca.

16. ČETRTEK. Julijana, dev. muč.

17. PETEK. Frančišek Kle, muč.

18. SOBOTA. Simeon, škof mučenec. Bil je Kleofov sin in za sv. apostolom Jakobom drugi jeruzalemski škof. Umrj je na križu star 120 let.

»Katoliški glas« v vsako slovensko družino!

Sveto leto kliče tudi katoliške Slovence
v Rim

V obrambo slovenskih pravic

Dodatna spomenica Slovencev v Italiji

V IZPOPOLNITEV SPOMENICE, KATERO JE SLOV. DEM. ZVEZA V GORICI PREDLOŽILA PREDSEDNIKU VLADNE, PRED. SENATA IN PRED. ZBORNICE TER VSEM POSLANCEM IN SENATORJEM, JE BILA IZROČENA G. PREFEKTU V GORICI SE NASLEDNJA DODATNA SPOMENICA:

Gospodu prefektu goriške pokrajine

Gorica.

Glede na zaključke razgovora z Vami z dne 24. jan. Vam izročamo naše pismene pripombe o naslednjih vprašanjih:

OPTANTI IN SOLE. — K prepovedi, da sinovi slovenskih optantov ne smejo posecati šol s slovenskim učnim jezikom, ugotavljamo, da je treba tolmačiti izraz »občevalni jezik« po členu 19 mirovne pogodbe kot občevalni jezik v celotnem izživljanju posameznika in ne zgolj v družinskem, in sicer očetovem družinskem krogu.

Če se goriški Slovenci (vključno optanti z bivališčem na Goriskem, ki so vsi rojeni na ozemlju goriške pokrajine ali tu borojoči iz dobe pred 10. junijem 1940) poslužujejo slovenščine v krogu svoje družine, morajo uporabljati italijanski jezik v zunanjih odnosih z italijanskim prebivalstvom, ki ni večje slovenščine (trgovci iz osrednjih pokrajin, uradi in državni ter poldržavni uradniki, vojaška služba itd.).

Ravno zaradi tega zgoraj navedeni člen 19 uporablja izraz »občevalni jezik«, ker bi moral sicer določiti, ali gre za »očetov« ali »materin jezik«, ali pa za »jezik, ki ga govore v družini«, v primeru, da bi hotel omejiti opejsko pravico na same državljane italijanske narodnosti. Li govori izključno italijansko v družinskem občevanju.

Italijanska oblastva v Gorici so obveščena, da potrjujejo jugoslovanska oblastva italijansko državljanstvo tudi dvojezičnim Slovincem.

Nemci uporabljajo izraz »Muttersprache« za označbo materinega jezika in izraz »Umgangssprache« za označbo občevalnega jezika. Prvi izraz označuje družinski ali izvirni jezik, medtem ko drugi izraz določa »občevalni jezik« v vseh pojavih vsakdanjega življenja.

Iz tega zaključujemo, da so lahko optirali tudi dvojezični Slovenci in da morejo njihovi sinovi posecati šole s slovenskim učnim jezikom, v katerih se v ostalem poučuje tudi italijansko.

Glede šol pa ugotavljamo: ker prepovedujejo Italijanom vpisovati otroke v šole s slovenskim učnim jezikom, kjer poučujejo tudi italijansko, bi bilo treba dosledno temu načelu prepovedati tudi Slovincem pošiljati otroke v šole z italijanskim učnim jezikom, kjer ne poučujejo slovenščine.

Glede optantov bi radi pripomnili še naslednje: prisiljenih je bilo optirati tudi mnogo Slovencev, ki so imeli 10. junija 1940 svoje stalno bivališče (rezidenco), vsekakor pa bivališče (domicil) v Italiji in ki niso bili vpisani v seznam tukajšnjega stalnega prebivalstva.

In vendar italijanska upravna in politična oblastva niso hotela

in še vedno nečejo priznati tem osebam italijanskega državljanstva.

To pa nasprotuje jasnemu besedilu člena 19 mirovne pogodbe, ki zahteva anagrafsko potrjeni »domicil« in ne »rezidenco« za ohranitev italijanskega državljanstva. In celo proti načelom veljavnega italijanskega prava dopušča možnost dokazovanja »rezidence« tudi z domnevami, s pričami, notorskimi listinami (»atti notorie«) itd. (»Massimario della Giurisprudenza Italiana - Fascicolo 10 - Dicembre 1949 - Colonna 481 - V Ace: Domicilio, residenza, dimora«).

Treba je zato popraviti vsako krivico, ki je nastala zaradi napačnega tolmačenja tega vprašanja.

DVOJEZIČNOST: člen 3 ustave pravi:

»Vsi državljani uživajo enak družbeni ugled in so enaki pred zakonom, brez razlike glede spola, plemena, jezika, veroizpovedi, političnega mnenja, osebnega in družabnega položaja.«

Člen 6 ustave določa:

»Republika štiti s posebnimi določbami jezikovne manjšine.«

Poudariti moramo mimogrede, ker se je Vaše blagorodje dotaknilo tega vprašanja, da določa člen 15 mirovne pogodbe:

»Italija bo podzela vse primerne ukrepe, da zagotovi vsem osebam, ki spadajo v njeno pravno območje, ne glede na plemo, jezik, spol, veroizpoved, uživanje vseh človeških pravic in osnovnih svoboščin, itd.«

Po besedilu teh treh jasnih in točnih členov imajo italijanski državljani italijanske narodnosti in italijanskega jezika vse pravice; ravno tako italijanski državljani nemške narodnosti; in ravno tako italijanski državljani francoske narodnosti.

Vsi omenjeni državljani uživajo popolno pravno zaščito in štiti jih posebni statut.

Italijanski državljani slovenske narodnosti pa nimajo pravice do peticij v slovenskem jeziku; ne morejo občeovati z upravnimi političnimi in sodnimi oblastvi v lastnem jeziku. Niti pred kazenskim sodnikom ne smejo govoriti in izražati svojih misli v materinem jeziku.

Iz tega vidimo, da Slovenci ne uživajo enakega družabnega ugleda in da niso enaki pred zakonom ostalim državljanom.

Oni nimajo posebnih pravnih določb, ki bi jih pravno zaščitile!

In vendar je ravno gospod vladni predsednik De Gasperi tako zaščitno zakonodajajo opetovano obljubljal. Isto so storile tudi druge politične osebnosti.

Posebna avtonomija, ki jo določa člen 116 za našo pokrajino ravno z namenom, da zagotovi vse pravice slovenski manjšini, je bila po določbi X. uprave samo začasno ukinjena, toda s pripombo: »ostanejo v veljavi določbe o zaščiti jezikovnih manjšin v skladu s členom 6«.

Določila za dosego te zaščite pa še niso uzakonjena!

Vaše blagorodje poudarja, da ne mara porasta slovenskega prebivalstva.

K temu moramo pripomniti, da ima slovensko prebivalstvo pravico do svobodnega razvoja, kot to določa ustava in člen 15 mirovne pogodbe. Razen tega pripominjamo, da se s takimi izjavami in s takšno politiko na-

merno in hote manjša število slovenskega prebivalstva, kar pomeni, da Slovenci ne uživajo istih pravic kot ostali državljani italijanske republike.

Gospod predsednik ministrskega sveta je opetovani izjavil, da imajo narodnostne manjšine pravico do razvoja in tudi gospod prefekt v Vidmu nam je po nalogu vlade zagotovil, da imajo italijanski državljani slovenske narodnosti pravico do vsestranskega gojenja lastne narodnosti (oktober 1945).

Zaradi vsega tega poudarja slovensko prebivalstvo, ki živi v Italiji, svojo pravico do zaščitnih zakonodajnih določb po členu 6 ustave in do zakonodajnih določb ustavodajnega značaja po zgledu onih, izdanih v korist nemške in francoske manjšine.

V takem zaščitnem zakonu bo treba predvsem določiti način ugotavljanja pripadnosti državljanov k posameznim skupinam.

Zaščita jezikovne manjšine pa mora biti uspešna, z natančnimi kazenskimi določbami za vsakogar, ki manjšinsko zaščito žali in je ne spoštuje.

Zavod »Aloisianum« in stavba št. 24 na Verdijevem šetališču

Prepričani smo, da ni treba zahtevati splošnega zakona za vrnitev stavb, ki smo jih izgubili za časa fašizma in zaradi fašizma.

Slovenci nimajo zaradi tega zavoda, v katerem bi dostojno in udobno nastanili dijake, v korist katerih je bil »Aloisianum« ustanovljen l. 1897. Nimajo niti dvo-

rane za svoje prosvetne prireditve, odkar jim je bila odvzeta stavba št. 24 na Verdijevem šetališču. Gledališka dvorana, ki je v tej stavbi, je bila pred kratkim nalašč dana v najem italijanskemu društvu »Lega Nazionale«, in sicer v brk izglasovanemu sklepu občinskega odbora, da dobijo to dvorano na razpolago vsa krajevna društva po določenem vrstnem redu.

Prepustitev dvorane društvu »Lega Nazionale« je bila izvršena ravno z namenom, da bi se na ta način preprečilo Slovincem prireditve v njej svoje prireditve, čeprav so Slovenci zgradili to stavbo z največjim trudom za časa Avstrije.

Če le vlada hoče, more vrniti obe stavbi njihovemu prvotnemu namenu.

Misli splošnega značaja.

Ne gre, Vaše blagorodje, pri vsem tem za špekulacije na račun pravnih določb in za dlakocepstvo okoli členov. Gre za uspešno zaščito slovenske jezikovne manjšine v Italiji po tolikih obljubah, ki smo jih našli na obe zbornici z dne 16. decembra 1949. Otroci dvojezičnih optantov ne bodo spravili v nevarnost obstoja naroda s 45 milijoni prebivalcev!

Primerno je, da dobi vsak svoje in da vsakogar uspešno primoramo do medsebojnega spoštovanja da pridemo do sožitja, ki bo demokratično in krščansko, zdravo in trajno.

Sklicujemo se na peticijo z dne 15. decembra 1949 in na prejšnje ter ponovno sporočamo voljo slovenskega prebivalstva v Italiji, da sodeluje ustvarjanju sporazuma med obema tu živječima narodoma.

Gorica 30. jan. 1950.

Vodstvo Slovenske dem. zveze

„Zveza uslužbencev slovenskih šol na Tržaškem ozemlju“

Že dalj časa se čuti velika potreba, da se uslužbenci na vseh slovenskih šolah na Tržaškem medsebojno povežejo. Potrebe so velike: zaščita stanovskih koristi, kulturno in strokovno izpopolnjevanje s predavanji, zastopanje in obramba koristi slovenske šole, kar že samo po sebi narekuje čim trdnješo povezanost na podlagi preizkušenih krščanskih načel. Dosedanje »Društvo katoliških učiteljev« v svojem ozkem okviru ni moglo razviti potrebne dejavnosti. Novo strokovno društvo slovenskih šolnikov in ostalih uslužbencev je zamišljeno na širši osnovi. V njem bodo lahko našli mesta

tudi tisti profesorji, učitelji, uradniki in služitelji, ki jim do sedaj iz navedenega razloga ni bilo mogoče pristopiti. Le v skupni povezanosti s čvrstim in jasnim pogledom v bodočnost bo mogoče doseči zastavljene cilje.

Ustanovni občni zbor društva bo 11. februarja 1950 ob 3 uri popoldne v dvorani pri Sv. Ivanu v ulici delle Cave št. 1. — Važnosti novega društva ni potrebno posebej poudarjati. Vsi, ki boste prejeli vabila, ste vabljeni, da se občnega zbora z gotovostjo udeležite! S seboj pripeljite še tiste prijatelje, ki jim vabila ni bilo mogoče dostaviti.

Pripravljalni odbor

Dopisi

Mavhinje

ZUPNIJSKA KNJIZNICA: Obnovili smo župnijsko knjižnico. Ima na razpolago 200 knjig. Začela je s posojanjem knjig že leta 1942. Naše matere, pa tudi mladina so si izposodile mnogo knjig in so prebile marsikatero urico ob njih v zabavo in pouk. Prišli so Nemci ter požgali našo vas. V ognju je končala tudi marsikatera lepa knjiga naše knjižnice. Po vojni smo si nabavili novih in sedaj je knjižnica spet na razpolago vsem župljanom.

MAVHINJSKI ODER: Mavhinjska mladina se pridno pripravlja na veselo pustno prireditev, ki bo na pustno nedeljo dne 19. t. m. v Sesljanu ob pol štirih popoldne. Gledali

boste burke, poslušali veselo petje ter dolgo vrsto smešnic in prizorov vseh barv. Preskrbljeno je za sedeže. Pridite in za ubogi stotak pa pol se boste nasmejali do solz. Na veselo svidenje!

Jazbine

Kdor nas obišče občuduje naš kraj kot lep košček naše zemlje. Naš kraj bi bil res lep, če bi imeli trdo cesto. Žal pa je cesta taka, da je skoro neprehodna. V začetku januarja so začeli graditi cesto od Gradiškute proti Jazbinam. Vsem, ki so pripomogli, da je do tega prišlo, smo prav hvaležni. Delo vrši »Cantiere del lavoro, disoccupati di Gorizia«. Delo ne preduje posebno hitro, vendar se vsak delovni dan utrdi kos ceste.

Prebivalstvo je z veseljem pozdravilo pričetek dela in je pričakovalo, da se bo zgradila utrjena cesta od Gradiškute mimo Jazbin do Prevala kot je svojčas bila vložena prošnja. Preteklo nedeljo 5. t. m. pa so bili obveščeni tukajšnji gospodarji, da vodstvo gradnje ceste ne more financirati in da ne more utrditi ceste niti do Jazbin. Stavljeno je bil predlog, da naj lastniki zemljišč v tem okolišu prispevajo po dva tisoč lir za njivo, ki jo tu posedujejo. S temi prispevki bi se krili stroški za dovoz materiala, da bi se cesta potegnila do Jazbin. Ljudem se ne zdi pravilno, da bi plačevali posebne prispevke za cesto. Saj že itak plačujejo davke, ki jih terjajo pristojni uradi kot drugi občani in državljani, katerim se gradijo in popravljajo ceste brez posebnih prispevkov.

Števerjan

Zopet smo zvedeli od tam preko za zločinsko grdobijo, ki nas je vse zabolela. Na Dednem pri Kojškem imajo zidano kapelico, v kateri je bil kip Marije z Jezuškom. Nekega večera je Marijin kip zginil. Ko je drugi dan nekdo šel po vodo v bližnji vodnjak, ga je močno pretreslo, ko je vrh vode v vodnjaku opazil Jezuškov kipce. Po nekoliko natančnejšem pregledu so ljudje našli v vodi tudi Marijin kip, od katerega se je bil pri bogoskrunskem početju komunističnih brezbožnikov oddrobil Jezušček. Nekateri še vedno svetohlinsko zatrjujejo, da komunizem ni proti veri. Kdo za božjo voljo je pa spravi nesrečno mladino v tako podivjano brezboštvo kot ga kaže pri raznih prilikah, če ne surovi materialistični komunizem, ki taji Boga in dušo?!

Medana

Naš ugledni vaščan Franc Keber, ki je zadnja leta bival na Plešivem, je 29. jan., star 82 let, mirno v Gospodu zaspal. Pokopali so ga v Krminu, kamor ga je spremljala velika množica domačinov in sosedov. Zvonili so mu tudi medanski župni zvonovi, kar je med pogrebci povzročilo mnogo ganotja. Skrbnemu gospodarju večni mir, žalujoči družini toplo sožalje!

Vodikova ali superbomba

Ameriško javno mnenje odobrava Trumanov odlok o izdelovanju vodikove bombe.

Trumanov ukaz za nadaljnje delo o vseh oblikah atomskega orožja, tudi izdelovanje tako imenovane vodikove ali superbombe je žel splošno odobravanje v raznih izjavah in razpravljanih raznih odličnih državnikov, članov kongresa in v časopisnih člankih.

Trumanov sklep je bil neizogiben — poudarja neki komentar — z ozirom na stalno sovjetsko odklanjanje sporazuma o mednarodnem nadzorstvu nad atomsko silo, ki jo zagovarja velika večina držav članic Organizacije združenih narodov.

Še vedno je treba skušati doseči sovjetsko sodelovanje, toda dokler tega ne dosežemo, Združenim državam ne preostane drugega, kot da vodijo v atomskih orožjih.

Listi poročajo, da je mnenje v kongresu tako pri demokratih kot pri republikancih popolnoma na strani Trumanove odločitve. »New York Times« poroča, da so bili kongresni krogi takoj v pretežni večini naklonjeni predsednikovi izjavi, ne glede na njihovo strankarsko usmerjenost. »Washington Post« je napisal na poročilo o mnenju kongresa naslednji naslov: »Ukaz za izdelovanje vodikove bombe žanje na kapitolu popolno odobravanje.«

Dopisnik »Timesa« ugotavlja: Nobeno predsedniško poročilo, odkar je Truman vstopil v Belo hišo, še ni tako v trenutku naletelo na splošno odobravanje kongresa, ne glede na posamezne stranke.

Novice

BEGUNCEM

Organizacija IRO izdaja posebne potne iste. Begunci, ki jih želijo imeti, naj se oglašijo v uradu IRO, Corso Roosevelt 5 v Gorici. Opozorjamo begunce, ki mislijo emigrirati v Argentino, naj se takoj javijo na IRO, ker jim argentinski konzulat da vizum samo na tak potni list. Glede drugih informacij za emigracijo v Argentino naj se potem oglašijo na Centru „Riva Piazzetta 18.

Urad Centra

Slovenec v diplomatski službi sv. stolice

Msgr. dr. Jože Zabkar je bil imenovan za tajnika I. raz. apostolske nunciature in odposlan v Leopoldville v Belgijskem Kongu v Ruanda, Urundi, kamor odpotuje skupno z apostolskim delegatom te dni. V priznanje za večletno delo pri papeškem državnem tajništvu v Rimu ga je sv. oče imenoval za svojega tajnega kanonika. Monsignorju želimo na njegovem odgovornem mestu mnogo bogatih uspehov v službi Cerkve.

Goriški kvestor povišan

Naš kvestor g. dr. Stanislav Pomarici bo v kratkem zapustil Gorico, kjer si je pridobil mnogo spoštovanja, da prevzame v notranjem ministrstvu v Rimu zaupno višje mesto. Želimo mu obilo uspeha.

Zamenjava kaznjencev

Po vesteh iz poučenih virov se bo v bližnjih dneh — datum še ni določen — izvršila izmenjava italijanskih in jugoslovanskih zapornikov na bloku pri Rdeči hiši. Gre za skupino približno dvajsetih jugoslovanskih državljanov, ki so bili v Italiji obsojeni zaradi raznih navadnih prestopkov. Od jugoslovanske strani bo oddanih enako število italijanskih državljanov, ki so imeli iz raznih vzrokov zaporne kazni. Nekateri jugoslovanski kaznjenci so izjavili, da se nočejo vrniti v domovino in so zaprosili za azil. Njihovi želji je bilo ustrezno in so bili odposlani v notranjost države.

Prireditev Marijine družbe

V nedeljo 5. feb. je Mar. družba v Gorici priredila za svoje prijatelje lepo uspelo pustno prireditev. Na programu je bilo večje število točk šaljive vsebine, ki so nekatere žele obilo odobravanja pri do zadnjega kotička zasedeni dvorani. Petje, deklamacije, šaljivi prizori so ustvarili pri poslušalcih veselo pustno razpoloženje, ki je doseglo svoj višek pri zadnji enodejanki, ko smo videli na odru robato, a prebrisano služkinjo in njeno gospodinjjo. — Z veseljem smo ugotovili, da zna Mar. družba gojiti tudi prijetno in pošteno pustno zabavo.

Razdelitev zimske pomoči v Trstu

Prvi sestanek odbora za zimsko pomoč se je vršil 27. jan. Na tem sestanku so sestavili načrt za razdelitev sklada za zimsko pomoč, ki so ga zbrali v letu 1949/50. Letja 1949 so zbrali skupni znesek 13.500.000 lir. Znesek, ki ga bodo zbrali letos, bodo objavili, ko se bo zbirka končala. Na čelu odbora je conski predsednik, ostali člani odbora pa so predstavniki Delavske zbornice, Enotnih sindikatov, Urada za delo, finančnega oddelka in oddelka za socialno pomoč ZVU, občinske ustanove za skrbstvo in Zavoda za socialno skrbstvo.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Slovenska krščanska socialna zveza v Trstu

Vljudno vabimo člane, prijatelje in somišljenike na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 12. februarja ob 16. uri pri Sv. Ivanu v dvorani ul. alle Cave. Na sporedu je poročilo in razgovor o zelo važnih zadevah slovenskega tržiškega prebivalstva.

Odbor

Koledar Svobodne Slovenije

Te dni je dospel iz Argentine Koledar Svobodne Slovenije za l. 1950. Odkrito moramo priznati, da smo bili radostno presenečeni, ko smo dobili to sijajno slovensko knjigo v roke. Ni le v čast in ponos zavednim slovenskim izseljencem v Argentini, ampak je v ponos vsemu slovenskemu narodu.

Knjiga, ki presega najlepše Koledarje staroslavne celovške Mohorjeve družbe v njenem največjem razcvetu, obsega 250 strani, prinaša okrog 200 slik in fotografij, ter zajema življenje vseh Slovencev izven domovine.

Naj za danes zadostuje to prvo veselo sporočilo. Obširno oceno bomo priobčili prihodnjic.

„L'Oratoire“ in cerkev sv. Jožefa v Ljubljani

V Montrealu v Kanadi izhaja krasno ilustrirani mesečnik »L'Oratoire«, glasnik sv. Jožefa. V decemberski številki prinaša pod naslovom čez dve strani: »Pregnanje sv. Jožefa v Sloveniji«, članek, v katerem poroča o usodi nove cerkve sv. Jožefa v Ljubljani. V prvi svetovni vojni je bila spremenjena v vojaški magacin, sedaj so jo vladajoči komunisti zopet rekvirirali v slične svrhe. Članek je opremljen s tremi slikami. Spisal ga je naš znani Ferdinand Kolednik.

Smatrali smo za dolžnost naše naročnike opozoriti na te članke in knjige, kateri kažejo na veliko zanižanje za Slovence v velikem svetu. Mislimo, da ne izdamo nobene skrivnosti, če povemo, da je v Kanadi v Montrealu že v tisku tudi prestava Terčeljeve povesti »Vozniki«, ki bo te dni izšla.

Volneni izdelki UNRRA

Pokrajinski urad za mednarodno pomoč na goriški prefekturi je začasno ukinil izdajo nakazilnic (bo-

nov) za nakup izdelkov, ki so v razprodaji od 30. jan. Zopetna izdaja bonov bo javljena po časopisu. Podeželske občine naj pošljejo čimprej sezname vseh onih oseb, ki želijo bone za nakup izdelkov, Pokrajinskemu uradu za mednarodno pomoč (U.P.A.I.).

Gospodarsko odposlanstvo v Združenih državah

Svet OEEC je odobril predlog, po katerem odpotuje manjša misija gospodarskih strokovnjakov v Združene države, kjer bo preučevala nasade topolov. Z amerškimi topoli so namreč izboljšali evropske križanice topolov. V zadnjem času so posvetili posebno pozornost nasadam topolov, ki so posebno važni za proizvodnjo celuloze, za papirno industrijo. Topoli zelo hitro rastejo, tako da dozori v približno 12 letih, medtem ko je za norveško jelko in smreko potrebno 50 let.

Misija, ki bo sestavljena iz strokovnjakov raznih držav Marshallovega načrta, bo prispela v Združene države v aprilu, ko topoli brstijo.

Za pust

OPRAVIČENA PREVIDNOST

Marij se je vrnil z dolgega potovanja in pripoveduje svojim prijateljem v neki kavarni svoje lovske dogodivščine iz Afrike: »Ravno sem stopil iz gozda, kar zagledam pred seboj velikanskega leva. Popolnoma hladnokrvno nastavim puško, pomerim, ustrelim in že je lev ležal mrtev pred menoj... Sto korakov dalje se pokaže še večji lev iz grmovja. Zopet namerim puško in ga zadenem naravnost v srce... A vrsta ni še končala... Komaj sem se nekoliko oddahnil, že se prikaže tretji lev, še večji od prvih dveh. Brez odloga nastavim puško, pomerim, ustrelim in — «

Neki kavarniški gost, ki je sedel pri sosednji mizi in vse to poslušal, je pri teh besedah dovolj glasno rekel svojemu prijatelju: »Če še tega ubije, častna beseda, da ga vržem iz kavarne.«

In Marij, ne da bi trenil z očesom, konča svoje pripovedovanje: »Ustrelim in... ga nisem zadel.«

JURIST.

Sin znamenitega državnega pravdnika je bil uslužben pri neki trgovski tvrdki in je že ponovno ustrelil velikega kozla. »Kaj je vaš oče?« se je razkoračil gospodar ves razdražen nad njim. »Državni pravdnik.« — »Čudim se,« je dejal trgovec, »da ni vaš gospod oče takoj po vašem rojstvu napravil rekurza.«

Gospodarski listek

Preprečimo slinavko in parkljevko

Slinavko in parkljevko pozna skoraj naš sleherni živinorejec, saj nastopa v zadnjem času pogosto. Naš živinorejec tudi ve, da slinavke in parkljevke zaenkrat ne moremo ozdraviti, ker takega zdravila še ne poznamo, saj živinozdravniki še dobera ne poznajo bistva te bolezni. Slinavka in parkljevka izgine, kot se je pojavila, — sama od sebe, oblast s svojimi predpisi in če jih živinorejec res izpolnjuje, prepreči samo razširjenje bolezni in pospeši ozdravljenje.

Pravimo, da je žival lažje obolela, če je obolela samo v gobcu — samo slinavka — ali pa samo na parkljih — samo parkljevka. — Hujše je, če oboli istočasno na obeh delih. Pri slinavki se napravijo v gobcih mehurčki in živali se močno slinijo. Pri parkljevki se napravijo mehurčki med in nad parklji: obolele živali hočejo vedno ležati, če pa so na nogah, se neprenehoma prestopljajo.

Bolezen v hlevu

Če živinorejec opazi bolezen v hlevu, naj se drži naslednjega:

- 1) Predvsem mora javiti obolenje pristojnemu živinozdravniku ali na občino ter izpolnjevati navodila, ki jih bo dobil.
- 2) Držati hlev čist, pobeljen z apnenim mlekom in razkužen, ker red in snaga v hlevu sta predpogoj ozdravljenja.
- 3) Razkužujemo z apnenim mlekom, ki naj bo sveže pripravljeno, ali pa z lizofomom v 5% raztopini. (Kreolin je dobro razkužilo, a slabo vpliva na krave mlekarice, zato ga rabimo le, če nimamo drugih razkužil).
- 4) Nastilj naj bo suha in večkrat obnovljena.
- 5) Dokler niso mehurčki v gobcu rdečkasti, je najbolje, da jih pustimo pri miru. Ko pa so že rdečkasti, rezpršimo po gobcu 1% lizofom ali slano vodo, kateri smo dodali nekoliko kisa. Ne garati po gobcu s cujnami, ki bi bile napite s soljo, česni-

ZANKE UGANKE

UREDNIK: DOMEN

39 ZLOGOVNICA (Domen.)

Če prvi sam je: ne dobiš celote — če drugi sam je: spanec te obide. Če skupaj sta, si pa vesel trenutka, ko božje Dete k nam na zemljo pride.

40 BRZOJAVKA (Domen.)

I	t	z	i	o	n	p
..
m	e	k	a	r	o	č
..
a	k	a	l	a	v	j
..
a	j	e	ž	d	e	n
..
a	S. Gregorčič.					..
..						..

kom in podobnim, ker s takim ravnanjem lahko samo škodujemo.

6) Ne krmiti sena in sploh ne suhe krme. Živali ne sme manjkati voda, krmimo jo pa z lažje prebavnimi krmili, kot so oljate pogače, kuhan ječmen, pesini zreski.

7) V napoj deni dvakrat na dan po peščico bikarbonatne sode.

8) Če ima žival parkljevko, razkuži noge s 3% raztopino modre galice ali s 3% lizofomom. Seveda glede nastilja velja zgoraj rečeno.

9) Tudi vime mora biti snažno: operi ga z mlačno raztopino 2% lizofoma, nato pa z mlačno milnico.

Preprečevanje bolezni

Proti slinavki in parkljevki poznamo cepljenje, ki navadno prepreči, da bi žival obolela. Cepiti sme samo živinozdravnik, cepljene pa bi morale biti vse živali, vsi parkljarji v hlevu, to je govedo, prasiči, koze in ovce.

V zadnjem času je bilo cepivo mnogo izboljšano, ker znanstvo vedno bolj prodira v bistvo bolezni. Danes poznamo že več vrst kužil, več virusov, ki povzročajo to bolezen in cepivo deluje proti vsem znanim vrstam kužil, posebno pa proti trem glavnim, ki se imenujejo: virus A, virus B in virus C.

Prav in dobro bi bilo, če bi bile živali cepljene proti slinavki in parkljevki ravno tako kot morajo biti cepljeni prasiči proti rdečici, ki tudi vsako leto nastopa in napravi letno ogromno škodo.

LANSKE STAVKE V ITALIJI

L. 1949 so izgubili italijanski delavci vsled stavk v celoti 15,5 milijonov delavnih dni za nad 10 milijard lir mezd. Po gospodarskih panogah je bilo izgubljenih dni v kmetijstvu 7,5 milijonov, industriji 4,2 milijonov, stavbarstvu 2,2 milijonov, in drugod 1,6.

Največjo škodo je povzročila stavka kmečkih delavcev, ki so stavkali maja in junija meseca, ko je največ kmečkega dela. Najobčutljivejšo škodo so trpeli lastniki velikih hlevov z mlečno živino, ki ni bila redno molžena in je zaradi tega mnogo živali poginilo, druge so obbolele, pri zelo mnogih pa se je znatno zmanjšala mlečnost.

Sedanja vlada pripravlja zakon giede stavk. V bistvu bodo stavke dovoljene, zakon pa bo prepovedal stavkati organom javne varnosti, strežnikom v bolnicah in zavetiščih za onemogle ter tudi molžcem mlečne živine.

41 SPOMINSKA PLOŠČA (Domen.)

I. II.

1	a	b	e	e	●	a	a	a	a	1
2	e	e	e	e	●	a	a	a	b	2
3	e	e	e	i	●	d	d	e	e	3
4	i	i	j	k	●	e	i	i	i	4
5	k	k	l	l	●	i	i	j	j	5
6	l	l	m	m	●	k	k	k	k	6
7	o	o	o	o	●	k	l	l	o	7
8	p	p	p	r	●	o	o	o	p	8
9	s	s	t	t	●	r	r	t	t	9
10	t	t	v	ž	●	t	t	v	ž	10

Končne črke besed I. skupine in začetne črke besed II. skupine (označene s pikami) dajo ime slov. pesnika. Besede pomenijo: I. I. turški dostojanstvenik; II. sočioje — 2. I. nebesna stran; II. del srajce — 3. I. strašna poplava; II. dan v tednu — 4. I. dolgostna mera; II. del prsnega koša — 5. I. del stavbe; II. vrsta pesnitve — 6. I. doma žival; II. krivica na lastnini — 7. I. mlada domača žival; II. svetopis. oseba — 8. I. votla mera; II. poljedelec — 9. I. šolski predmet; II. razglas — 10. I. zdravilna rastlina; II. orna zemlja.

PROIZVODNJA MLEKA V ITALIJI

Proizvodnja mleka je znašala lansk leto v Italiji 58 milijonov hektolitrov ali približno 120 litrov na vsakega državljan. Večina tega mleka pa je bila predelana v maslo in sir, ker računajo, da je porabil v srednjem vsak italijanski državljan v vsem letu komaj 36 litrov mleka, ali dnevno manj kot 1/10 litra.

SVILOPREJA

Svilodni zapredki imajo v zadnjem času mnogo boljše ceno, ki odgovarja 500 liram za kg svežega blaga. Tekom enega meseca se je cena dvignila za 100 lir. Ker računajo, da v bodoče cena ne bo padla — ženske zopet povprašujejo po nogavicah iz prave svile —, predvidevajo, da se bodo poprijeli gojenja sviloprejk mnogi, ki so ga v zadnjih dveh letih opustili.

LISTNICA UPRAVE

A. P. v Trstu — »Katoliški glas«, ki se programatično bori proti brezbožnemu tisku, ni poklican odpirati okna onim protiverskim časopisom, ki so bili vrženi skozi vrata.

Sicer pa: »Kar ti v gozd — to odmev iz gozda!«... Utemeljena prošnja sprejme dovoljenje, neljubezniv zahteva pa še odgovora vredna ni.

G. France Turk, Toronto Canada: Po zračni pošti bi Vas »Kat. glas« stal vsakokrat približno 230.— lit., to bi bilo za vse leto skoraj 12.000.— lit. Zračunajte: vsakih 5 gramov stane 60.— lit. Zato smo Vam začeli z našnjim dnem pošiljati list po navadni pošti. Naročnina za celo leto 1.300.— lit.

DAROVI

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

N. N. iz župnije Sv. Jakob v Trstu 1000; Marijina družbenica, Opčine 1000.— lir.

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE SV. DRUŽINE«

Zbirka (A) 254; družina Ž. 1000; M. O. v Gorici 500; zbirka (B) 70; L. V. 280; Tomšič Peter, Sovodnje 420; Marija Zuodar 200; Slovenska strokovna šola v spomin in v počastitev pok. mamice g. kateheta in dekana Alojzija Pavlina 2684; družina Vižintin v spomin in v počastitev pok. očeta preč. g. Mazora 500; Podporno društvo v Gorici je darovalo 12 lepih srajc za dečke-sirote. Vsem Bog plačaj!